

Górki-Sypniewo, 13.03.2025 r.

Adresat petycji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
02-591 Warszawa
ul. Stefana Batorego 5

Wnoszący petycję: Fundacja Cyber-Complex
Górki-Sypniewo 1
18-421 Piątnica

PETYCJA

W SPRAWIE ZMIANY ROZPORZĄDZENIA Z DNIA 6 LUTEGO 2025 R. W SPRAWIE PROGRAMÓW SZKOLEŃ Z ZAKRESU OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ ORAZ WYMAGAŃ DLA PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH SZKOLENIA (Dz.U. 2025 poz. 162)

Na podstawie art. 63 Konstytucji RP i art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o Petycjach (tj. z 2017 r. poz. 1123 ze zm.), Fundacja Cyber-Complex (dalej FCC), działając w interesie publicznym, a także realizując jedno ze swoich zadań statutowych, zwraca się z petycją o podjęcie przez Pana Ministra zmiany rozporządzenia z dnia 6 lutego 2025 r. w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia (Dz.U. 2025 poz. 162) polegającej na rozszerzeniu warunków jakie muszą spełnić osoby odpowiedzialne za prowadzenie zajęć dydaktycznych.

W tym celu FCC postuluje:

Zmianę § 11 ust. 1 punkt 3 rozporządzenia z dnia 6 lutego 2025 r. w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia, który obecnie brzmi:

- 1) zapewnia na podstawie stosunku pracy lub stosunku cywilno-prawnego co najmniej dwie osoby do prowadzenia zajęć dydaktycznych, z których każda spełnia co najmniej jeden z poniższych warunków:
 - a) posiada co najmniej stopień naukowy doktora w dyscyplinach naukowych w zakresie nauk o bezpieczeństwie, nauk o obronności, nauk wojskowych albo inżynierii bezpieczeństwa i wykazała dorobek naukowy związany z tematyką prowadzonych zajęć dydaktycznych w okresie ostatnich 5 lat oraz udokumentowane doświadczenie dydaktyczne,
 - b) posiada tytuł zawodowy magistra inżyniera pożarnictwa i co najmniej 5 lat stażu pracy lub służby w jednostkach ochrony przeciwpożarowej lub komórkach organizacyjnych administracji publicznej związanych z ochroną ludności, obroną cywilną lub zarządzaniem kryzysowym oraz udokumentowane doświadczenie dydaktyczne,
 - c) posiada tytuł zawodowy magistra lub magistra inżyniera na kierunku studiów związanym z bezpieczeństwem i co najmniej 5 lat stażu pracy lub służby w komórkach organizacyjnych administracji publicznej związanych z ochroną ludności, obroną cywilną lub zarządzaniem kryzysowym oraz udokumentowane doświadczenie dydaktyczne,
 - d) posiada udokumentowane doświadczenie dydaktyczne oraz co najmniej 10 lat stażu pracy lub służby w komórkach organizacyjnych administracji publicznej związanych z ochroną ludności, obroną cywilną lub zarządzaniem kryzysowym.

Poprzez dodanie litery e:

- e) posiada stopień oficerski w Wojsku Polskim lub Policji oraz co najmniej 5 lat stażu pracy lub służby w jednostkach organizacyjnych Sił Zbrojnych RP, Policji lub administracji publicznej związanych z ochroną ludności, obroną cywilną lub zarządzaniem kryzysowym oraz udokumentowane doświadczenie dydaktyczne.

UZASADNIENIE

Obrona cywilna odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, a skuteczność jej działań zależy od wysokiego poziomu szkoleń. Obecne przepisy nie uwzględniają wśród wykładowców osób posiadających stopień oficerski w Wojsku Polskim lub Policji, mimo że ich doświadczenie i wiedza są bezpośrednio związane z ochroną ludności, zarządzaniem kryzysowym i działaniami ratowniczymi.

Oficerowie Wojska Polskiego oraz Policji posiadają szerokie kompetencje w zakresie:

1. **Organizacji i realizacji działań z zakresu ochrony ludności** – są szkoleni w zakresie procedur ewakuacyjnych, ochrony obiektów cywilnych, minimalizowania strat wśród ludności oraz zapewniania ciągłości funkcjonowania podstawowych usług w sytuacjach zagrożenia.

2. **Zarządzania sytuacjami kryzysowymi** – ich doświadczenie obejmuje reagowanie na klęski żywiołowe, katastrofy przemysłowe, zagrożenia terrorystyczne oraz konflikty zbrojne, co bezpośrednio wpisuje się w cele obrony cywilnej.
3. **Koordinacji działań z różnymi służbami ratowniczymi** – mają praktyczne doświadczenie w współpracy z Państwową Strażą Pożarną, ratownictwem medycznym, obroną cywilną oraz administracją publiczną w zakresie ochrony i wsparcia ludności cywilnej.
4. **Szkolenia i edukacji w zakresie bezpieczeństwa** – pełnią funkcje instruktorów w ramach kursów związanych z ewakuacją, ochroną przed skutkami ataków i katastrof oraz udzielaniem pomocy przedmedycznej, co bezpośrednio przekłada się na kompetencje wymagane w obronie cywilnej.

Uwzględnienie kadry oficerskiej WP oraz Policji w gronie osób uprawnionych do prowadzenia szkoleń z zakresu obrony cywilnej podniesie poziom merytoryczny zajęć, zapewni większą liczbę wykwalifikowanych szkoleniowców oraz zwiększy skuteczność przygotowania społeczeństwa na sytuacje kryzysowe. W obliczu narastających zagrożeń, w tym wojennych i klimatycznych, rozszerzenie katalogu osób uprawnionych do prowadzenia szkoleń jest krokiem w stronę lepszej ochrony ludności i wzmocnienia systemu obrony cywilnej w Polsce.

Problem umiejętności teoretycznych w kontr-opozycji umiejętności praktycznych

Obecnie obowiązujące przepisy dopuszczają do prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach szkoleń z zakresu obrony cywilnej osoby posiadające stopień naukowy doktora w dziedzinach takich jak nauki o bezpieczeństwie, nauki o obronności, nauki wojskowe czy inżynieria bezpieczeństwa, pod warunkiem posiadania dorobku naukowego oraz doświadczenia dydaktycznego. Choć osoby te niewątpliwie wnoszą istotny wkład w rozwój wiedzy teoretycznej, ich doświadczenie najczęściej koncentruje się na badaniach naukowych, analizie systemów bezpieczeństwa i tworzeniu koncepcji zarządzania kryzysowego w ujęciu akademickim.

Z kolei osoba posiadająca stopień oficerski w Wojsku Polskim lub Policji z odpowiednim stażem w formacji, a także ewentualnie posiadająca co najmniej 5 lat doświadczenia w służbie związanej z ochroną ludności, obroną cywilną lub zarządzaniem kryzysowym to często także praktyk, który nie tylko zna teorie, ale przede wszystkim miał możliwość ich zastosowania w rzeczywistych sytuacjach kryzysowych.

Mocne strony osób posiadających stopień oficerski WP lub Policji i wymagane doświadczenie to:

1. **Doświadczenie operacyjne** – oficerowie Wojska Polskiego i Policji nie tylko analizują zagrożenia, ale bezpośrednio uczestniczą w akcjach ratunkowych, ewakuacyjnych i działaniach związanych z ochroną ludności. Ich wiedza opiera się na rzeczywistych przypadkach i decyzjach podejmowanych w warunkach kryzysowych.

2. **Znajomość procedur i działania w sytuacjach stresowych** – funkcjonariusze oraz żołnierze są szkoleni do działania pod presją czasu, w dynamicznie zmieniających się warunkach, co jest kluczowe w przypadku obrony cywilnej.
3. **Praktyczne podejście do szkoleń** – szkolenia prowadzone przez teoretyków mogą koncentrować się na analizie modeli i koncepcji, natomiast praktycy uczą metod działania w rzeczywistych sytuacjach – od zarządzania kryzysem, przez organizację ewakuacji, po reagowanie na konkretne zagrożenia.
4. **Zdolność do współpracy międzyresortowej** – oficerowie często koordynują działania różnych służb – wojska, policji, straży pożarnej, ratownictwa medycznego i administracji publicznej – co czyni ich ekspertami w zakresie zarządzania kryzysowego na poziomie operacyjnym.
5. **Elastyczność w adaptacji do zmieniających się zagrożeń** – praktycy zdobywają doświadczenie w działaniach przeciwko nowym i dynamicznie rozwijającym się zagrożeniom, takim jak cyberataki, terroryzm, klęski żywiołowe czy zagrożenia hybrydowe.

Choć wiedza akademicka jest niezbędna dla rozwoju teorii obrony cywilnej, to w szkoleniu osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo kluczowe znaczenie ma doświadczenie praktyczne. Dlatego reasumując włączenie do katalogu osób prowadzących zajęcia dydaktyczne oficerów Wojska Polskiego oraz Policji, którzy mogli uczestniczyć w realnych działaniach związanych z ochroną ludności, znacząco podniosłoby jakość szkoleń oraz zwiększyło ich efektywność w praktycznych aspektach obrony cywilnej.

W wielu krajach na świecie szkolenie z zakresu obrony cywilnej jest integralnym elementem systemu bezpieczeństwa narodowego, a jego organizacja różni się w zależności od lokalnych uwarunkowań i tradycji. Często w proces ten zaangażowani są byli oficerowie wojska i policji, którzy dzięki swojemu doświadczeniu i wiedzy praktycznej wnoszą istotny wkład w przygotowanie społeczeństwa do reagowania na sytuacje kryzysowe. Poniżej przedstawiono przykłady z wybranych krajów:

Stany Zjednoczone

W USA obrona cywilna jest zarządzana przez Federalną Agencję Zarządzania Kryzysowego (FEMA – ang. *Federal Emergency Management Agency*). Szkolenia są zróżnicowane i obejmują zarówno personel sztabowy, jak i społeczności lokalne. Byli oficerowie wojskowi i policyjni często pełnią rolę instruktorów, dzieląc się swoim doświadczeniem w zakresie zarządzania kryzysowego i reagowania na sytuacje nadzwyczajne. Ich praktyczna wiedza jest ceniona, zwłaszcza w kontekście działań ratunkowych i ewakuacyjnych.

Kanada

Kanadyjski system obrony cywilnej opiera się na współpracy między rządem federalnym, prowincjami i terytoriami. W ramach okręgów obrony cywilnej, których granice pokrywają się z granicami prowincji, komisarze ds. obrony cywilnej współpracują z różnymi służbami, w tym z wojskiem, policją, służbami zdrowia i przemysłem. Byli oficerowie

często angażują się w szkolenia, wykorzystując swoje doświadczenie w zarządzaniu sytuacjami kryzysowymi.

Niemcy

W Niemczech obrona cywilna jest zarządzana przez Federalny Urząd Ochrony Ludności i Pomocy w Katastrofach (BBK - *Bundesamt für Bevölkerungsschutz und Katastrophenhilfe*). Szkolenia obejmują zarówno teoretyczne, jak i praktyczne aspekty reagowania na kryzysy. Byli oficerowie Bundeswehry i policji często uczestniczą w procesie szkoleniowym, wnosząc swoje doświadczenie w zakresie logistyki, planowania operacyjnego i zarządzania zespołami w sytuacjach kryzysowych.

Podsumowując, w wielu krajach na świecie byli oficerowie wojska i policji odgrywają kluczową rolę w szkoleniach z zakresu obrony cywilnej, co przekłada się na skuteczniejsze przygotowanie społeczeństwa do reagowania na sytuacje kryzysowe.

Obecne ograniczenia dotyczące osób mogących prowadzić szkolenia mogą spowodować, że ludzi takich będzie brakować, a cena realizowanego kształcenia może relatywnie wzrosnąć. Ekspertki już wielokrotnie publicznie¹ wskazywali ten problem oraz wskazywali potencjalne możliwości jego rozwiązania. FCC proponuje zwiększenie katalogu osób, które mogłyby być zaangażowane w ten proces, co z całą pewnością miałyby znaczące przełożenie na jego efektywność.

OŚWIADCZENIE

Wyrażamy zgodę na publikację Petycji z podaniem nazwy oraz danych kontaktowych i identyfikacyjnych podmiotu składającego Petycję oraz imion i nazwisk osób je reprezentujących.

Fundacja Cyber-Complex
Górki-Sypniewo 1, 18-421 Piątnica
KRS: 0000866262
NIP: 7182156130 REGON: 387361152
fundacja@cybercomplex.net
www.cybercomplex.net

Z wyrazami szacunku,
w imieniu Fundacji Cyber-Complex

Łukasz Świerczewski
Dyrektor Zarządu
Fundacja Cyber-Complex
e-mail: lswierczewski@cybercomplex.net
telefon: (+48) 720 770 024

1 „Samorządowcy chcą więcej praktyki, a wojewodowie boją się, kto przeszkoli z OC”, Prawo.pl, Robert Horbaczewski, <https://www.prawo.pl/samorzad/kto-przeprowadzi-szkolenia-z-zakresu-ochrony-ludnosci-i-obrony-cywilnej,530877.html>